

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Darinou Michorovou ve věci

žalobkyně: **Bc. B. S.**, narozené dne ...
bytem X
adresa pro doručování: X

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 10. 2019, čj. MPSV-2019/206752-911

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala přezkoumání rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „žalovaný“) ze dne 14. 10. 2019, čj. MPSV-2019/206752-911, kterým žalovaný zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 7. 8. 2019, sp. zn. UP/84270/2019/HN, čj. 13645/2019/AAL, kterým žalobkyni nepřiznal dávku mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje – proplacení pantoflí na ven v hodnotě 60 Kč.

II. Obsah žaloby, vyjádření žalovaného a doplnění žaloby

2. Žalobkyně v podané žalobě uvedla, že bydlí na ulici po většinu roku a nemá tak trvalé stabilní bydlení. Úřady jí nechtějí vydat peníze, přestože nekouří, nepije alkohol, nebere

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

drogy, není gambler, má čistý trestní rejstřík apod. Peníze potřebuje rychle a nutně na jídlo, hygienu, oblečení, léky, školné, knihy apod., neboť jí hrozí újma na zdraví a sociální vyloučení. Dle žalobkyně není v jejím případě dodržena Listina základních práv a svobod. Žalobkyně dále uvedla, že správním orgánům sdělila, že se opakovaně odvolávala a že jí hrozí újma. Dodala, že již 16. rok žije v hmotné nouzi, životní ani existenční minimum jí nestačí na pokrytí základních životních potřeb. Na úřadě práce vedena není, jelikož jí kladou překážky a znepríjemňují život. Nemá nárok ani na invalidní důchod. Žalobkyně žádala, aby soud rozhodl o tom, že jí má správní orgán vydat peníze.

3. Žalovaný navrhnul žalobu zamítnout, neboť žalobkyně dle jeho názoru není osobou v hmotné nouzi. Žalobkyně žádala příspěvek na koupi pantoflí na ven, které si ale již zakoupila, tedy na jejich úhradu měla v dané chvíli finanční prostředky. Žalobkyni bylo opakovaně poskytnuto sociální poradenství ohledně opakovaných dávek pomoci v hmotné nouzi a možnosti využití dalších sociálních služeb. Správní orgán I. stupně zcela jednoznačně vyhodnotil, proč dávku žalobkyni nepřiznal. Žalovaný má za to, že bylo rozhodnuto v mezích zákona.
4. Dne 13. 4. 2021 obdržel soud podání žalobkyně, v němž nad rámec žaloby uvedla, že více než 10 let si nemůže koupit letní, jarní a podzimní boty. V zimě často chodila v děravých zimních botách. Sedmnáct let je v hmotné nouzi, sociální jí dělá horší zdravotní stav, má za sebou úrazy cizí vinou, hrozí jí újma na zdraví. Dle jejího názoru jsou dávky hmotné nouze na úřadu práce špatně spočítány od roku 2017-2020; již nechce být vedena úřadem práce v Praze – utýrali by ji. Potřebuje nutně a rychle soudní rozhodnutí na vydání peněz ze státní kasy. Kromě již uvedeného v žalobě, potřebuje peníze na P.C., TV, notebook, tiskárnu, kopírku, kancelářské potřeby atd. Jak má toto vyřídit? Nemůže nic zaplatit. „*Prosím o soudní jednání na pantofle za 60 Kč.*“ Nechce dluhy, nechce nocovat na noclehárnách v Praze, kde je těžké prostředí.

III. Posouzení věci Městským soudem v Praze

5. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“) a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Soud přitom rozhodoval bez jednání, neboť účastníci řízení ve lhůtě podle 51 odst. 1 s. ř. s. nevyjádřili svůj nesouhlas s provedením řízení bez jednání. Sdělení žalobkyně učiněné v podání doručeném soudu dne 13. 4. 2021, v němž „*prosí o soudní jednání na pantofle za 60 Kč.*“ soud vyhodnotil jako opožděné, neboť výzva podle § 51 odst. 1 s. ř. s. byla žalobkyni doručena podle § 50 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve spojení s § 64 s. ř. s. dne 15. 2. 2021 vyvěšením na úřední desce soudu.
6. Ze správního spisu bylo zjištěno, že dne 31. 7. 2019 žalobkyně požádala o mimořádnou okamžitou pomoc, a to na úhradu nezbytného jednorázového výdaje částce 60 Kč. Konkrétně se jednalo o úhradu výdaje za nákup pantoflí na ven.
7. Žalobkyni nebyla dávka mimořádné okamžité pomoci rozhodnutím správního orgánu I. stupně přiznána. Dle správního orgánu žalobkyně opakovaně každý měsíc dokládá různé vysoké příjmy od svých známých, v červenci 2019 částka příjmů činila 3.640 Kč. Žalobkyně je v evidenci uchazečů o zaměstnání a ode dne 2. 4. 2019 je v dočasné pracovní neschopnosti. Správní orgán přihlédl k tomu, že žalobkyně požadovala proplacení již

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

zakoupených pantoflí, tedy v dané chvíli měla na jejich koupi dostatek finančních prostředků.

8. Žalobkyně podala proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně odvolání, které bylo napadeným rozhodnutím žalovaného zamítnuto. Žalovaný neshledal pochybení správního orgánu I. stupně. Neshledal žalobkyni za osobu v hmotné nouzi, neboť kromě příjmu ve výši 3.640 Kč jí byl v červenci 2019 vyplacen příspěvek na živobytí ve výši 141 Kč. Dále žalovaný zjistil, že žalobkyni byla dne 4. 7. 2019 přiznána dávka mimořádné okamžité pomoci ve výši 3.220 Kč a vyplacena jí byla dne 8. 7. 2019. Dle žalovaného tak byla žalobkyně zabezpečena dostatečnými příjmy k úhradě základních životních potřeb.
9. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba **není důvodná**.
10. Na základě prokázaného skutkového stavu dospěl soud k níže popsaným právním závěrům.
11. Podle § 36 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 2 odst. 5 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi (dále jen „zákon o PHN“), má nárok na mimořádnou okamžitou pomoc osoba, *kteřá nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky k úhradě nezbytného jednorázového výdaje, spojeného zejména se zaplacením správního poplatku při prokázané ztrátě osobních dokladů, při vydání duplikátu rodného listu nebo dokladů potřebných k přijetí do zaměstnání, s úhradou jízdného v případě ztráty peněžních prostředků, a v případě nezbytné potřeby s úhradou noclehu*.
12. Zákon o pomoci v hmotné nouzi upravuje dva typy dávek k zajištění základních životních podmínek fyzických osob, a to dávky měsíčně se opakující (příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení) a dávky jednorázové označované souhrnně jako dávka mimořádné okamžité pomoci. Příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení jsou základními prostředky k zajištění osob nacházejících se v hmotné nouzi. Jedná se o dávky obligatorní, tedy takové, na které vzniká nárok splněním podmínek stanovených zákonem. K zajištění základních životních potřeb, nestačí-li k tomu dávky výše uvedené, lze přiznat v případě mimořádných okolností ještě další jednorázovou dávku okamžité mimořádné pomoci. Tato dávka je však fakultativní a její přiznání je ponecháno na správním uvážení příslušného správního orgánu. Nárok na ni vzniká až rozhodnutím o jejím přiznání. Tato dávka má hradit výdaje „jednorázové a v podstatě nahodilé“ (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu – NSS - ze dne 15. 5. 2013, čj. 3 Ads 87/2012-39, ze dne 23. 11. 2011, čj. 3 Ads 113/2011-46, ze dne 18. 9. 2013, čj. 6 Ads 39/2013-29, ze dne 20. 11. 2013, čj. 3 Ads 7/2013-31, či ze dne 17. 4. 2014, čj. 4 Ads 27/2014-28).
13. Žalobkyně požádala o mimořádnou okamžitou pomoc na nezbytný jednorázový výdaj, a to na proplacení pantoflí na ven v hodnotě 60 Kč.
14. Soud neshledal pochybení žalovaného, který dospěl k závěru, že žalobkyně podmínky pro přiznání mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje nesplnila. Žalobkyně doložila příjmy za měsíc červenec 2019 v částce 3.640 Kč. Rovněž jí byl přiznán příspěvek na živobytí ve výši 141 Kč. Dle žalovaného tak nelze žalobkyni považovat za osobu, která nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky k úhradě nezbytného jednorázového výdaje, nákupu pantoflí na ven, neboť v měsíci červenec 2019 obdržela výše uvedené příjmy od soukromých osob a příspěvek na živobytí. Zároveň žalovaný neshledal nezbytnost finanční pomoci žalobkyni, neboť žádala o proplacení nákupu pantoflí, který již učinila.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

Soud souhlasí s žalovaným, že pokud si žalobkyně pantofle zakoupila, je zjevné, že finanční prostředky na ně v době nákupu měla (obdobně např. rozsudek NSS ze dne 22. 8. 2018, čj. 5 Ads 7/2017-39).

15. Správní uvážení žalovaného dle soudu nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem. Správní orgán ke svému závěru dospěl řádným procesním postupem, vzal v úvahu všechny skutkové okolnosti případu a zdůvodnil, jak je hodnotil. Žalobkyně nebyla zcela bez příjmů a navíc žádala o proplacení výdaje, který již učinila. Pokud se po uhrazení tohoto výdaje dostala do existenčních potíží, není namístě danou situaci řešit formou dodatečné kompenzace dříve vynaložených nákladů, nýbrž je třeba usilovat o poskytnutí jiných dávek, jakými jsou příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení (srov. již zmiňovaný rozsudek NSS ze dne 22. 8. 2018, čj. 5 Ads 7/2017-39).
16. Žalobkyně dále uváděla, že peněžní příspěvek potřebuje na nákup věcí osobní potřeby, jídlo, léky, oblečení, hygienu apod.
17. S ohledem na její tvrzení bylo možné uvažovat o aplikaci ustanovení § 2 odst. 6 písm. d) zákona o PHN, dle něž *„za osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, která v daném čase, s ohledem na neuspokojivé sociální zázemí a nedostatek finančních prostředků nemůže úspěšně řešit svoji situaci a je ohrožena sociálním vyloučením, jestliže zejména nemá uspokojivě naplněny životně důležité potřeby vzhledem k tomu, že je osobou bez přístřeší.“*
18. Žalovaný ale správně zopakoval, že k zajištění základních životních potřeb mají sloužit dávky příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení, které jsou na rozdíl od mimořádné okamžité pomoci dávkami obligatorními. Správní orgány přitom uvedly, že jim je problematická situace žalobkyně, známa, nicméně žalobkyně může využít široké škály sociálních služeb a požádat o již uvedené dávky. Ani v tomto ohledu proto neshledal soud v postupu správních orgánů libovůli.
19. Soud proto v případě žalobkyně neshledal porušení zákona o PHN, jakož ani porušení jejích základních práv. Čl. 30 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) stanoví, že *„každý, kdo je v hmotné nouzi, má právo na takovou pomoc, která je nezbytná pro zajištění základních životních podmínek“* Čl. 41 odst. 1 Listiny ale dále stanoví, že *„práv uvedených v čl. 26, čl. 27 odst. 4, čl. 28 až 31, čl. 32 odst. 1 a 3, čl. 33 a 35 Listiny je možno se domáhat pouze v mezích zákonů, které tato ustanovení provádějí.“* Právo na pomoc v hmotné nouzi přitom rozvádí právě zákon o PHN, který stanoví podmínky pro přiznání dávek pomoci v hmotné nouzi včetně mimořádné okamžité pomoci. S ohledem na výše uvedené ale žalobkyně podmínky pro dávku mimořádné okamžité pomoci na nezbytný jednorázový výdaj nesplnila.
20. Pokud žalobkyně v doplnění žaloby doručeného soudu dne 13. 4. 2021 uváděla, že peníze potřebuje také na PC, TV, tiskárnu, kopírku atd., jde o skutečnosti, které v žalobě neuváděla, a jde tedy o opožděné žalobní námitky ve smyslu § 72 odst. 1 s. ř. s., kterými se soud nemohl jakkoliv zabývat. Navíc, tato tvrzení neodpovídají ani obsahu její žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc ze dne 31. 7. 2019.
21. Soud si je vědom tíživé finanční a sociální situace žalobkyně a nechce ji v žádném případě zlehčovat. Pokud se ale žalobkyně domnívá, že nemá dostatek finančních prostředků na uspokojování svých základních životních potřeb, musí svou situaci řešit prostřednictvím žádosti o příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

IV. Závěr a náklady řízení

22. S ohledem na shora uvedené vypořádání žalobních námitek neshledal soud žalobu důvodnou, a proto jí podle 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
23. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn dle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s., podle něhož náhrada nákladů řízení přísluší tomu, kdo měl ve věci úspěch. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 26. dubna 2021

Mgr. Darina Michorová v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.